

“PACO KAJ JUSTECO”

MEDEDEELINGEN VOOR DE LEDEN

La Jaro - N° II

Oktobro 1942

HISTORIO PRI LA EKESTO, KRESKADO KAJ FLORADO DE NIA ESPERANTO-GRUPO
“PACO KAJ JUSTECO”.

(7-a daŭrigo kaj fino)

La plej grava afero antaŭ la fino de la jaro (eble la pleg grava okzintaĵo dum nia ekzistado) estis la eldonado de propra revuo en la mondlingvo por niaj geklubanoj. La gazeto entenas ĉiujn imageblajn rubrikojn kaj certe ankaŭ ekster la grupo estas leginda.

Tiu fakto pruvas sunhele la laboremon kaj kapablecon de la anoj kaj la floradon de la grupo. Dum la lasta monato de la jaro ni ankaŭ aŭdis paroladon interesan de nia prezidanto pri la regado de Ludoviko la XIV-a. Sed la apoteoso venus je la 23-a de Decembro. Tiam nia grupo organizis Kristnaskfeston tutspecialan. En la salono staris grandega kristnaskarbo sorĉe ornamita; ni forlotumis "nekonataj premioj" de certa valoro tamen kaj ni oferis, malgraŭ la malfacilaj cirkonstancoj por akiri mangajojn,ukojn kaj kafon al nia gemembraro.

Fidante al nia kutimo ankaŭ nun ni organizis nian ĉiujaran E°-vintrosurson kiu sufice bone sukcesis konsiderante ĉiujn malagrablaĵojn kaj malfacilaĵojn kiun alportas okupado de la teritorio.

Tial ni finis la jaro 1941 (jam la dua militjaro) kaj plenespere komencis al la hodiaŭa).

J A R O 1942 :

Nia unua kunveno (laborkunveno) okazis la 8/I/42. Dum tiu kunveno oni decidis prezenti donacon al klubano kiu edzigos dum la monato. La generala jarkunveno, laŭ kutimo kaj statuoj, estis decidata por la 15/I/42 t.e. la dua laborkunveno de la nova jaro. Neniu pensis je tiu momento pri la fakto ke ne imagebla malvarmeco kaj ankaŭ la manko de karboj kiu malebligis al ni varmigi la ejon, ĝis de la 12/I/42 ĝis 15/3/42 ĉian aktivecon. Neniam antaŭe en la historio de nia grupo (kaj je tiu momento ni ja ekzistis jam kvin jaroj) okazis tiel longtempa senaktiveco. Felice deka da gemembroj (Sakgeamatoroj) tamen regule la dimanĉoj kunvenis en la trinkejo de nia E°-domo por sin okupi pri la interesa ŝakludado kaj tiel la geklubanoj ne tro fremdigiĝis unu de la aliaj.

Finfine la frostoperido for kaj jen je la 20/3/42 nia prokrastita generala jarkunveno okazis. Kompreneble ĝi konsistis el kutima prelegado de la diversaj raportoj kaj el ĉiujara reelektado de la estraro. Ni menciu tutspeciala la belaj libropremioj kiuj la prezidanto dum tiu jarkunveno donis al kvar gemembroj por ilin rekompensi por ilia vigla laboro dum la pasinta jaro.

Fino de Marto, je propono de la sekretario, la geanoj en kunlaboro dum la semajnjaj kunvenoj komencis la tradukadon en la mondlingvo de la tre konata verketo de F. Timmermans: "De zeer schoone uurtjes van juffrouw Symforosa, begyntje".

La grupvivado denove floradis kaj ni aŭdis diversajn paroladojn pri interesaj temoj.

La lasta semajno de Aprilo ni per solena akademio kunveno memorigis kaj festis la kvinjaran ekzistadon de nia grupo. La programo entenis paroladoj de diversaj estraranoj, kantoj, deklamadoj, speciala eksposizio rilate al la movado, la grupvivado, ktp., ktp. Tiu akademio kunveno verdire estis apoteoso de nia kvinjara ekzistado. La estraro nur bedaŭris ke ĝi kaŭze de la cirkonstancoj, ne kapabis prezenti banketon al la gemembraro. Estas prokrastita afero ĝis post militfino.

La aliaj monatoj sen menciiindaj aŭ tutspecialaj okzintaĵoj forpasis. La kunvenoj regule okazis, dum somero ni evidente profitis de la bona vetero por organizi ekskursojn (nome grandparte piedekskursoj kaŭze de nehavebleco de biciklaj tuboj), plenaerludadoj ktp. Resume 1-a grupvivado daŭrigis kiel eble plej regule je ĉies kontenteco.

Tamen oni forgesu diri ke nia grupo por la unua fojo ankaŭ organizis E°-kurson dum la somermonatoj. Kvankam tiu agadmaniero ne estas kutima kaj ke ĝi eĉ estis iom riska konsiderante ke la kurso okazis dum la libertempo de la lernejoj (sekve 1-a gestudentoj ne emas lerni dum tiu periodo) ĝi malgraŭ ĉion sufice sukcesis kaj rekompensis la penadon de la estraro.

Jen karaj gesamideanoj la historio de nia ŝatata societo ekde l'komenco ĝis la hodiaŭa tago. Vi konsentu kun mi ke la grupo dum la relativi

mallonga ekzistado jam multe travivis, jam multe labordis, jam multe efektivigis, propagandadis, ekskursis kaj kion da aliaj aferoj ankoraŭ foris pli. Vi komprenu ke la ĝia fondigo kaj la estrado dum jarkvino ne estis facila tasko kaj vi komencos ionete senti ke vi ĉiuj ne povas esti indeferentaj por tiu laborego. Ju pli vi pensos ol la ĝuste legita historio des pli vi fierigos esti ka resti membro de tiu grupo. Se mi nun ankoraŭ diras ke de ĉiuj gesamideanoj (baldaŭ pli ol cent) kiuj dum tiu jarkvino trapasis niajn vicojn, nur du pioniroj restis de l'komenco ĝis la hodiaŭa tago vitiam havos la devon pruvi sekvi ilian fidolecon al la E^o-idealo.

Se, karaj gelegintoj, vi ĉiu ĵaŭze de la ĝuste audita kaj legitima historio volus konkludi firme en viaj koroj resti fidelaj adeptoj de nia kara lingvo kaj novado kaj ankrumii en viaj cerboj la ĝi-supraj liniojn por ke vi havu ideon de ĉio kion oni povas efektivigi se la volo kaj la oferemo ne mankas, tiam ni grandskale sentus nin rekompensata por la laborado kiun postulis de mi la verkado de nia gruhistorio.

(Fino - Skribis por la revuo: ISERENTANT Roger)

70% 70% 70% 70% 70% 70% 70% 70% 70% 70% 70% 70% 70%

v r y e t r i b u u n : - Skribtalentoj de niaj genembroj.

DE IDEOLOGISCHE UITBOUW VAN ONZE E^o-BEWEGING (3de vervolg en einde)

Of wy ons doel zullen bereiken is een kwestie van bykomend belang. Hoofdfaak is dat wy zelf daarnaar leven. Het is reeds héél wat als wy er toe komen dat ook anderen er naar leven. Het is een collectief-psychologische wet dat maar gelang de aanhangars van een beweging talryker worden, de solidariteit onder hen afneent, en dat zy minder maar de leer gaan leven. Een hernieuwing blykt dan noodzakelyk. Met eenige fierheid mogen wy zeggen dat spyts al het leelyke dat ommisskenbaar ook in onze beweging, in onze groote organisaties en het ontelbare dat in onze kleine kringetjes gebeurd is (ieder mensch betaalt zyn tol aan zyn natuur, die er een is van tweeslachtighcijd) toch de geest van de "Int. Ideo" dominerend is gebleven. Vooral internationaal. ("Magschap buurt van ver veel beter dan naby") heeft Vondel in zyn "Jozef in Dothan" gedicht, en het is ook op ons toe-passelyk.

X X X X X X X X

Zullen onze taal en onze beweging blyven? Zyn sy niet gedoend eens te verdwynen? Hier stelt zich het probleem van de vooruitgang in de geschiedenis. Wy maken een onderscheid tusschen cultuur en beschaving. De beschaving is dan vooral het materiele en het spirituele, terwyl cultuur datzelfde zou zyn met inslag van de moraliteit. Welnu wy moenen te zien dat er steeds een vooruitgang is in de beschaving, niet steeds in de cultuur. (Het hoe of de manier waarop blyft hier buiten bespreking).

De wereldtaalidee als internationale hulptaal lykt ons alleszins een faktor van beschaving te zyn. Een nationale taal als wereldtaal zal altyd, zoo niet vast en zeker plaatsbeperkt, dan toch zeker tydbeperkt zyn, dan een neutrale internationale taal. Proeven werden reeds voldoende geleverd. Het zal het Esperanto zyn.

En onze ideologie? Wy geloven dat er altyd, nu eens min, dan eens meer een behoefté zal zyn, zooals het ook een plicht zal zyn, aan internationale contactname en overeenkomst.

Deze twee laatste punten zullen duidelyker belicht worden als wy in een of meer artikels, in 't kort de rol van Esperanto zullen schetsen op verschillende gebieden als: letterkunde, wetenschap, opvoedkunde e.a.

(Brugge 1941 - Drs. F. Roose)

१०५ विष्णु विजय का अवतार विष्णु विजय का अवतार

KUN KONTROLISTOJ SUR LA VOJO (rakontoj vere veraj)

T

Estis en la tempo kiam la kontrolistoj devis ĉasi post la terpomoj kiuj anase per aŭtobusoj kaj tramoj kaj vagonaroj estis transportataj. Okazis kelkfoje ke kontrolistoj ricevis mallaŭdon ĉar ili ne sufice keptis. Inter T. kaj I. (ni ne povas nencii la tutan nomon) regule funkcias aŭtobuso. Adjunkt-Direktoro Q. foje estis en ĝi kaj la hazardo volis ke ĝuste dum tiu vojago preskaŭ je ĉiu halto oni enjetis pakojn kaj sakegojn de terpomoj. Sed adjunkt-Direktoro Q. absolute nek diris nek faris ion. Eblo tio ne estis lia tasko?

II

Sur la vojo de K. pasis aŭtomobilo de kuracisto Jan en lajka ejetis.

survenas bicikle sinjoro kontrolisto. Li haltigas la mašinon kaj severo ĉion pririgardis... kaj - la fatalo de la kuracisto - trovas unu kilogramon da butero. Dum ke li pridiskutes la aferon kun li kuracisto, la aŭtokondukisto - nediskreta - enrigardis la paperojn de l'kontrolisto. Kompreneble diversajn administraciajn aĵojn li trovas sed subite li ekkrias: "Jen, kion ni faros pri ŝi-tio? Nu tie-ĉi enkaù trovas kilogramon da butero!" Post la sekvinta minuto anbaù partioj pace daŭrigis la vojaĝon.

III.

Sur la vagonaro de T. al B. ĝi okazis. Je iu stacio surgrimpas hono kiu kunportas du pezajn nereguliformajn sakojn. Li ŝovas ilin sub la benko kaj sidifas poste. La kontrola brigado dum inspektas kaj fine venas al nia vagonarto. Unu kontrolisto laŭte krias: "Neniu havas kontrabandajn ajojn?". Ĉiuj kapneas sed nia sinjoro rekrias: "Jes ni - du ŝinkojn ni havas!, ni sidas sur ili" - ĉiuj ridas, ankaŭ la kontrolisto. "Mi komprenas" kaj pluiras al alia vagonparto. Alvenante en la lasta stacio la sinjoro prenas la du ŝinkojn de sub la benko kaj malaperas en la amaso.

Vnvnvnvnvnvnvnvnv (R.A.N.D.I.)

HET BOEK VAN DE GESCHIEDENIS: -

Het slechtste boek is het boek van de geschiedenis. Een roman kan slecht zyn als het bepaalde onzedelyke tooneelen in detail beschryft of dat iets zondigs als natuurlyk of geoorloofd laat doorgaan of nog als het dat bepaalde kwaad goed praat of zelfs aanpryst. Een boek kan het leven van een slecht mensch in zyn slechtheid weergeven. Een boek kan dwaaltheoriën verspreiden. Tegen dat alles bestaan er echter middels om zich te weer te stellen. Men kan zich zedelyk vormen door lichamelijke tucht, door het nastreven van een ideaal waarvoor men dan veel offert. Men kan zich onderrichten waardoor men dan leert onderscheiden het goede van het kwade.

Maar het boek van de geschiedenis overweldigt ons. Het stelt ons voor zonder commentaar, meestal zonder uitleg, in hun naakte werkelykheid, al de fouten, tekortkomingen en misdaden van zoo ontelbaar velen.

X X X X X X X X X

Dat begrypt men. En men heeft dan oock ingezien dat men zoo de geschiedenis niet kan leeren aan kinders die nog zedelyk gevormd moeten worden. Daaron hangt men een onwerkelyk beeld van de geschiedenis aan hen op. Men verbloemt, men vermooit, men laat de deugden naar voren komen. By zoover gaat dat, dat het geen geschiedenis meer te noemen is.

Men begaat daarby nog deze moreal-pedagogische fout: alles wat van eigen land is als grootsch en edel voor te stellen terwyl het slechte dat, ook sy moeten aanstippen, van een ander land of volk komt. Dat is een van de faktoren die by de menschen de kritiekloosheid, de onkritiesche zin en daarentegen de zin voor vooroordeelen in de hand werkt. Daardoor kan slecht nationalisme ontstaan. In een gebeurlyk konflikt met een ander volk of staat gelooft men maar al te rap - zonder nader onderzoek - aan het goed van de eigen kant en aan de schuld van de tegenparty.

संस्कृत वाचकः ३.४.८५५-८५६

૬૮:૬૯૮ & ૭:

LITERATURA ANGULO - A/ prozo: (daûrigo de la tradukado de "Juffer Symfo-
rosa, begyntje" verketo de F. Timmermans.

... "Trankvile daùrigu, fraùlino" ridas fraùlino Muyshondt. Simforosa ne plu bonhumoras. Si pluiras al la sankta Margaretostrato kie staras la pumpilo, kaj kiam ĝi revenas fraùlino Muyshondt jam foriris, feliĉa! Kaj la boteleto jam pendas al la tondita trunko.

La marmito pepas kaj kantas en la blanka kuirejo kiel kanteto je honoro de la testudselia krucifikso. Simforosa volonte demandus al Martinus por kunsidi al la tablo sed ĉar la regulare tio n malpermisas, ŝi almenaŭ alportas al li grandan tason da varra kafo.

Kaj dum ŝi sidas en kuirojo kaj mangas la tri moldikaj pantrancoj kun du anglaj figoj, ŝi kaſobſervas tra le kurteneto Martinus kiu malrapide formangas siajn panon kaj fragon kaürante.

Si rapidas por baldau fini kaj ree si trovigas trikante flanko de lia laboro.

Kaj kun bedaŭre ŝi audas lin diri: "Tiel estos finita jan hodiaǔ". Kaj efektive finigas.

PAGO DE LA SERJOZA LABORO: - La studadanguleto (Gebruik der voorzetsels in de nationale talen en in het Esperanto).

De voorzetsels worden in de nationale talen in hun eigenlyke beteekenis en in een oneigenlyke beteekenis gebezigd. Als men bvb. zegt: "Hy bevindt zich onder de menigte" dan is het evident dat hy zich niet onder doch in of tusschen de massa bevindt. Welnu, om zich overal verstaanbaar te maken mag men de voorzetsels die in de oneigenlyke beteekenis gebruikt zyn, niet letterlyk vertalen, doch men moet in het Esperanto een ander passend voorzetsel zoeken dat de juiste beteekenis weergeeft. Het zal meer dan eens gebeuren dat ge geen juist voorzetsel zult vinden. Dan gebruikt ge maar het voorzetsel "je" dat zeer dikwyls voorkomt in Esperanto en dat een niet zeer bepaalde beteekenis heeft. Oefent U daarin met de hiermee opgesomde voorbeelden te vertalen. Ik verwacht meer inzendingen dan de laatste keer. De beste vertalingen zullen gepubliceerd worden. Hieronder dan de te vertalen zinnen:

- I. Ook Iwan bevond zich onder de beide revolutinnairen.
2. De bal is onder de kast gerold.
3. En nu; laat ons drinken op de gezondheid van de prezident.
4. Hier maakt men patronen naar maat.
5. Hy woont langs de steenweg naar Torhout nr 17
6. Het is op het zeggen van U dat ik het deed.
7. Maar myn meening zou hy beter eerst zich in orde stellen met zyn overheid.
8. Professor ~~en~~ de universiteit; leeraar aan de normaalschool.
9. Hy beweerde van ~~en~~ dat ik jar gehandeid was.
10. Ik dank aan U.
II. Ik verzekер U op myn woord van eer dat al uw bevelen stipt uitgevoerd werden.
13. Per gelegenheid moet U eens bij ons aan huis komen.
13. Onder leiding van zóö iemand vordert het werk zeer snel.
(Begegeerd door Dns. E. Poosse)

(Bezorgd door Drs. F. Roose).

GRUPA VIVADOC : A/ Sciigoj : -

La adreso de nia sekretario Ŝangis. Ekde nun la korespondajo oni sendu al la nova adreso: ISERENTANT Roger - Ste Klaradreef nr 9bis - Brugge.

!!!!!!
La estraro de nia grupo kun ĝojo anoncas kelkajn gravajn okazintajojn en la klubvivado: nome la oficiala gefianĝigo de ne malpli ol ses geesperantistoj i.k. kvin de nia grupo mem. Kvankam du el ili ne plu estas aktualaj ni tamen kun ĝojo publikigas la aferon ĉar ĝi ĝis nun ne ankoraŭ aperis en nia revuo. Temas do pri:

- I. Nia prezidanto, F. ROOSE, officiale gefianĝigis kun f-ino Henriette DE KERSGIERER, ambaù genembroj de "Paco kaj Justeco".
 2. La sekretario de nia grupo, ISERENTANT Roger, sciigis al ni sian ofici-alan gefianĝadon kun f-ino Blanche SCHEPENS, membrino de la E°-klubo "IA PERSISTO" el Wetteren.
 3. S-ro Telesphoor VANDERPLANCKE kaj f-ino Denise SENAEVE, ambaù geanoj de nia grupo, ankau officiale gefianĝigis.

la grupo povos festi tri geedzi^{goj} de **xxix** gia gemembroj.

o+o+o+o+o+o+o+o+o+o+o+o+o+o+o

KIEL ONI GIN ESPRIMAS EN ESPERANTO ?

- Se okulo ne vidas, kero ne avidas (Wat het oog niet ziet, deert het hart niet.)
 - Ilo el oro taugas por ciu laboro (Voor geld is alles te verkrygen)
 - Pli efike ol bato pelas malsato (Honger is een scherp zwaard)
 - Por sagulo suficas aludo (Een goed verstaander heeft maar een half woord noodig.)
 - Esti inter martelo kaj amboso (Tusschen twee vuren zitten; zich tusscher twee moeilykheden bevinden.)
 - Okulo ne atentas, dorso eksentas (Wie niet horen wil moet voelen)
 - Hono projektas, Dio direktas (De mensch wiikt, God beschikt)
 - Post domago venas sago (Door schade en schande wordt men wys)

O+O+O+O+O+O+O+O+O+O

(Iste vervolg der statuten)

C. BESTUUR.

- 1.- Het bestuur bestaat uit een voorzitter, een sekretaris, een penningmeester, een bibliotekaris en 2 raadsleden.
 - 2.- Daar het ambt van raadslid geen speciale functie vereischt kan gebeur- lyk een of andere functie aan een raadslid opgedragen worden.
 - 3.- Andere functies worden door het bestuur toegewezen en afgelst.
 - 4.- De dragers dier eventuele functies zyn dan bygevoegde bestuursleden.
 - 5.- Het bestuur wordt ieder jaar verkozen of herkozen op een algemene jaarvergadering. Alleen de gewone leden hebben stemrecht.
 - 6.- Ieder "gewoon lid" is kandidaat voor al de posten. Wenscht iemand niet verkozen te worden voor een bepaalde post of in het geheel niet dan moet hy vooraf den voorzitter daarvan in kennis stellen.
 - 7.- Het bestuur moet minstens 4 maal 's jaars vergaderen.

D. VERPLICHTINGEN.

- 1.- Op een bestuursvergadering moeten ook de bygevoegde bestuursleden tegenwoordig zyn.
 - 2.- Als een lid een voorstel te doen heeft hoeft hy dat schriftelyk aan den voorzitter mede te deelen. Dit voorstel wordt dan in het bestuur besproken en aanneembaar verklaard of verworpen.
 - 3.- Alle beslissingen worden genomen door den voorzitter na raadpleging van het bestuur. Ook in geval van wyzigingen aan de statuten.
 - 4.- De statuten en veranderingen er eventueel aan toegevoegd moeten aan de leden bekend gemaakt worden.
 - 5.- Ieder jaar moet een algemeene vergadering gehouden worden en dit zoo mogelyk op de tweede werkvergadering van het nieuwe jaar.
 - 6.- Op Zon- en feestdagen mogen geen werkbyeenkomsten gehouden worden.
 - 7.- Ieder lid verplicht zich, zich te gedragen volgens den geest van het Esperantisme t.t.z. vol gelegenheid en eerbied voor elkander. Daden die daartegen ingaan kunnen gestraft worden, zelfs met uitsluiting.

E. ONTBINDING.

- I.- Indien de groep om een of andere reden ophoudt te bestaan worden het materiaal en de gelden gedurende 5 jaar ter bewaring gegeven aan Fl. L.E. Na dit termyn wordt alles ter beschikking gesteld van Fl.L.E. met het verzoek ermee jonge opkomende groepen te steunen, met voorrang voor een brugsche afdeeling van Fl.L.E. zoo die tot stand komt.

F. SLOTBEMERKING.

- I.- Alle niet voorziene gevallen worden door het bestuur beslecht.

Gedaan te Brugge, verbeterd met de statuutwijzigingen
sedert 1937, en in algemene jaarvergadering de leden kenbaar gemaakt op
20 Maart 1942.

De voorzitter,
(get.) F. Roose.

Voor het bestuur,
De Sekretaris,
(get.) R. Iserentant.